

Vrienden van het Airborne Museum

NIEUWSBRIEF No.34

MEI 1989

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
tel.: 085-337710, postbanknr. 4403641

Redactie:
Drs.R.P.G.A.Voskuil

De Nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar.

Themadag op zaterdag 27 mei a.s.

Op zaterdag 27 mei a.s. zal weer een themadag worden georganiseerd voor leden van onze Vereniging. Dit keer voert de excursie ons door de Betuwe. Het is de derde en laatste excursie uit de serie die begon met de "Brabantse Corridor" (1986) en "Market Garden in het Rijk van Nijmegen" (1987).

Centraal zullen deze keer staan de uitbraak van de Britse grondtroepen uit het bruggehoofd aan de noordkant van de Waalbrug bij Nijmegen, hun opmars door de Betuwe, de landingen van de Eerste Poolse Onafhankelijke Parachutisten Brigade bij Driel op 21 september 1944 en de daarop volgende gevechten in dit gebied. De excursie zal worden geleid door Karel Margry en Geert Maassen; de organisatie is in handen van Robert Voskuil.

Het voorlopige programma ziet er als volgt uit:

9.00-9.30 uur: Verzamelen in het Airborne Museum in Oosterbeek. Voor koffie zal worden gezorgd.

9.30 uur: Vertrek per touringcar naar de Waalbrug bij Nijmegen.

Vanaf die plaats zullen in de ochtend achtereenvolgend o.a. de volgende punten worden bezocht:

- Oude Rijksweg tussen Nijmegen en Arnhem (Griftdijk), waar de uitbraak van de Irish Guards mislukte.
- Oosterhout, gevechten 7th Somersets.
- Kruispunt "de Hoog" bij Elst, waar de 43e Wessex Divisie op weg naar de Polen in Driel stuitte op de "Kampfgruppe Knaust".
- Monument 7th Hampshire Regiment op de Drielse dijk.

12.30-13.30 uur: LUNCH in Heteren.

Na de lunch gaat het programma verder met bezoeken aan:

- De landingsterreinen van de Poolse Brigade bij Driel. Daarbij wordt tevens aandacht besteed aan de opmarsroutes van de Polen en aan de Duitse linie achter de spoordijk.
- Plaats van de Duitse tegenaanval op de Polen in Driel, 22 september 1944.
- Plaats R.K.Jongensschool, die tijdens de gevechten was ingericht als hospitaal van de Poolse Brigade.
- Hoofdkwartier van Generaal Sosabowski, commandant van de Poolse Brigade.
- Plaatsen waar op 22/23 en 23/24 september 1944 de Polen de Rijn overstaken om de bij Oosterbeek ingesloten Britten te versterken.
- Plaats waar in de nacht van 24 op 25 september het 4e Bataljon Dorsets de Rijn overstak.
- Het Parochiehuys in Driel, dat was ingericht als hospitaal voor de burgers.
- Het kerkhof, waar de Poolse gesneuvelde militairen werden begraven. Later werden

hun stoffelijke resten overgebracht naar de Airborne Begraafplaats in Oosterbeek.
- Het monument voor de Poolse Brigade in Driel.

Ca. 16.30 uur: Vertrek van Driel naar Oosterbeek.

Ca. 16.45 uur: Aankomst in Oosterbeek; Einde excursie.

De kosten van deze themadag bedragen f 35,- per persoon. Voor dit bedrag krijgt U de excursie per touringcar, de koffie bij vertrek, de lunch en de excursiegids. Het bedrag kan uitsluitend worden overgemaakt op gironummer 4403641 t.n.v. de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum, onder vermelding van "Themadag". Sluitingsdatum voor de inschrijving is 10 mei. Het maximum aantal leden dat aan deze dag kan deelnemen bedraagt 50 (vijftig). Inschrijvingen worden behandeld in volgorde van binnenkomst van betaling. Wacht U dus niet te lang met inschrijven als U aan deze dag wilt deelnemen.

De heer Schager overleden.

Op 20 maart j.l. overleed ons lid, de heer Simon Dirk Schager uit Zaandam. De heer Schager was, ondanks zijn lichamelijke handicap, een trouwe en belangstellende bezoeker van herdenkingen van de Slag om Arnhem en van themadagen en vergaderingen van onze Vereniging. De laatste jaren bemoeilijkte zijn teruglopende gezondheid echter het reizen. Maar hij bleef tot het eind vol belangstelling voor het wel en wee van onze Vereniging. Hij ruste in vrede.

Rectificatie.

Een van de in de vorige Ministory afgedrukte foto's toont niet Jan Penseel, maar de eveneens in het verhaal genoemde Klaas Schuttinga.

Tentoonstelling "Het Verzet en de Slag om Arnhem".

De voorbereidingen voor de in de vorige Nieuwsbrief aangekondigde tentoonstelling over het Verzet en de Slag om Arnhem zijn in volle gang. De expositie wordt op 28 april om 14.00 uur geopend in de grote zaal van het Airborne Museum, en zal duren tot en met 15 mei. De tentoonstelling is verdeeld in drie delen:

1. Het Verzet bereidt zich voor om mee te kunnen helpen aan de bevrijding van Nederland.

Spionage, zoals die bv. door de groep "Albrecht" werd bedreven, was een van de belangrijkste activiteiten. Bewaard gebleven documenten geven informatie over Duitse eenheden bij Arnhem. Om het Verzet van wapens te voorzien vonden regelmatig wapen-droppingen plaats op de Veluwe. Hiervan wordt materiaal tentoongesteld, evenals apparatuur waarmee contact werd gehouden met Engeland. Tevens wordt aandacht besteed aan de verbindingen die het Verzet onderling onderhield via speciale telefoonlijnen, zoals die van de Provinciale Gelderse Elektriciteits Maatschappij (PGEM), en aan door het Verzet uitgevoerde sabotage acties.

2. De bevrijding komt onverwacht uit de lucht; het Verzet is niet voorbereid.

Na de landingen probeerde het Verzet hulp te bieden aan de luchtlandingstroepen. Verzetsmensen traden op als gids en gewondenverzorger. Ook brachten ze verkeerd neergekomen militairen naar de Britse linies. Hoewel de Britten wel enigszins op het contact met het Verzet waren voorbereid, maakten ze er nauwelijks gebruik van. In dit kader wordt de rol van het "Oranje Bataljon" belicht.

3. Het Verzet helpt na de Slag om Arnhem achtergebleven Airbornes.

Ondergedoken militairen werden geholpen aan adressen waar ze zich schuil konden houden en aan voedsel. Ontsnappingspogingen werden voorbereid en uitgevoerd. Operatie "Pegasus I" slaagde, maar Operatie "Pegasus II" werd een mislukking.

Voor de tentoonstelling zal o.a. gebruik worden gemaakt van nieuwe, grote vitrine, die onze Vereniging heeft geschonken voor gebruik in de "Verzets-zaal" in het museum. Tevens zal gebruik worden gemaakt van een nieuwe video-installatie, die eveneens door onze Vereniging voor de Stichting Airborne Museum is aangekocht.

Het Scholenproject wordt voortgezet.

Het zo succesvol gebleken scholenproject zal worden voortgezet. Een groot aantal scholen in de regio Arnhem en omgeving is inmiddels aangeschreven en de eerste aanmeldingen zijn reeds binnen. De werkmap en het fotovel zijn inmiddels herdrukt.

In een van de diorama's in de kelder van het museum is sinds kort de recent verkregen vlammenwerper tentoongesteld (Foto: B.de Reus).

Originele tekeningen van Christien de Haan tentoongesteld.

Elf door Christien de Haan vervaardigde tekeningen van commandanten uit de Slag om Arnhem zijn sinds kort tentoongesteld in het Airborne Museum. Van vijf van deze tekeningen zijn twee jaar geleden fotokaarten uitgegeven, die nog steeds in het museum verkrijgbaar zijn. De prijs per mapje bedraagt f 5,-.

Beveiliging Airborne Museum verder opgevoerd.

In het kader van het beveiligingsprogramma voor het Airborne Museum is een tweetal nieuwe televisie-camera's geïnstalleerd. Met deze camera's kan dag en nacht de achterzijde van het gebouw worden bewaakt. Bovendien zijn, om de controle 's nachts te verbeteren, aan de buitenzijde van het gebouw speciale lampen aangebracht.

Lionsclub verzamelt en verkoopt boeken voor een goed doel.

Dit jaar houdt de Lionsclub Renkum opnieuw een boekenmarkt, dit keer op vrijdag 9 en zaterdag 10 juni in de hal van de Pieter Reijenga MAVO in Oosterbeek. De volledige opbrengst van de boekenmarkt gaat ook deze keer weer naar de stichting "Lest We Forget". Deze stichting bekostigt daarvan de overtocht naar Arnhem van oud-strijders en hun familie, die dat zelf niet kunnen betalen.

Voor de boekenmarkt zijn veel boeken nodig. In de voorgaande jaren kreeg de Lionsclub duizenden boeken en het zou prachtig zijn als dat dit jaar weer zou gebeuren. Alle soorten boeken zijn welkom. Ze worden in de gemeente Renkum en naaste omgeving opgehaald als U tussen zes en acht uur 's avonds even belt naar:

- J.R. Straatenmeier, Valkenburglaan 4, Oosterbeek, tel. 085 - 334136
of naar:

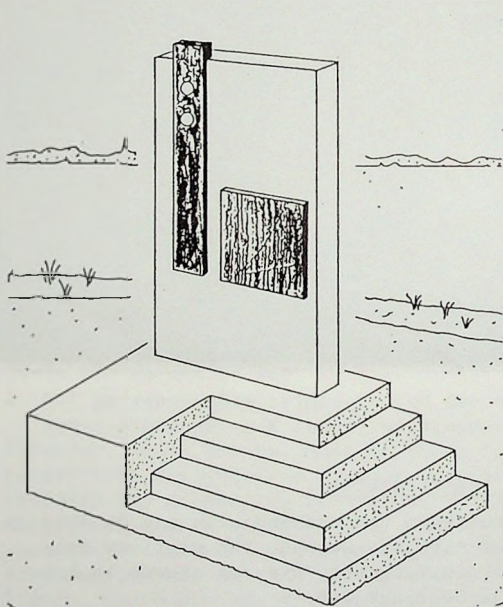
- G. Kalverla, Patrijzenlaan 49, Doorwerth, tel. 085 - 341255.

Monument ROYAL ENGINEERS & ROYAL CANADIAN ENGINEERS.

Tijdens de lezing op onze vorige themadag over "Operation Berlin" op 26 november, werd de suggestie gedaan: zou het niet mogelijk zijn om voor de Britse en Canadese Engineers een monument op te richten? ZIJ immers waren het die vele honderden ingesloten Airbornes in de nacht van 25 op 26 september 1944 de Rijn overzetten. Zodoende konden ongeveer 2400 zwaar beproefde Britten en Polen hun eigen linies bereiken.

De bekende boeken en de meeste verslagen vermelden die evacuatie slechts met een enkele regel: "...kregen bevel om in kleine groepjes naar de Rijn te gaan.... een regenachtige nacht....met veel schieten....soms vlak langs Duitse posities.... uiteindelijk de bootjes bereikt....en gelukkig kwamen we aan de overkant."

Mede door een onderzoek dat door een tweetal leden van onze Vereniging wordt verricht, weten we dat er veel meer aan vast zat. Daarom streven we er naar een monument op te richten als blijvende herinnering aan de moed en de opoffering van deze Britse en Canadese genie-troepen.

Daarom is er nu een comité opgericht, genaamd "Committee R.E. & R.C.E. monument". Het secretariaat is gevestigd Steynweg 27, 6862 DE, Oosterbeek. Dit comité zal op eigen initiatief en met eigen middelen het monument tot stand proberen te brengen. Overigens is de officiële toestemming voor het oprichten van een monument er nog niet. Uit mondelinge reacties, die we van verschillende zijden hebben gekregen, mogen we echter opmaken dat de kans zeer groot is dat het monument er komt. De plaats waar het monument, hopelijk, zal worden opgericht, ligt op de zuidelijke Rijnsoever, langs de Drielse dijk. Daar immers begon de operatie en wachtte de vrijheid.

Als alles doorgaat kan de onthulling in september a.s. - tijdens de 45e herdenking - plaats vinden. We denken aan vrijdagmiddag 15 september.

Voor wat betreft de financiën: we hebben al enkele giften binnen. Binnenkort zullen de Branches van de Arnhem-veteranen in Engeland benaderd worden. Want zo'n monument kost natuurlijk geld. Indien U dit ook een goede zaak vindt, kan het ook een beetje UW monument worden, door een bijdrage te storten op ons speciale gironummer.

We zien Uw financiële steun gaarne tegemoet op ons speciale gironummer 5937926, t.n.v. het "Committee R.E. & R.C.E. monument, de heer E.Wijnhoud" te Arnhem.

Het comité: J.H.Boon, H.v.d. Brand, H.A.Duinhoven en E.Wijnhoud.